

STÄDER I KRIG, KRIG I STÄDER

KULTURMILJÖDAG 2026

Anna Danielsson, Docent i krigsvetenskap
Kristin Ljungkvist, Docent i krigsvetenskap

**Swedish
Defence
University**

STADEN SOM MÅLTAVLA I KRIG

Politisk, ekonomisk och kulturell makt är koncentrerad i städer, och de är fulla av nationell symbolik, kulturarv samt kritisk infrastruktur

Viktiga strategiska såväl som taktiska fördelar kommer med kontroll av vissa städer – att ta en (huvud-)stad kan avgöra en hel konflikt

Städer representerar en möjlighet att slå mot en politisk, etnisk och/eller kulturell fiende

Samtidigt säger traditionell militärteori: undvik krig i städer! Taktiskt den svåraste typen av terräng

Det har länge funnits ett antagande om att det går att undvika städer - det går att utkämpa och vinna krig i öppen terräng

NYTT ANTAGANDE: KRIG I STÄDER HAR BLIVIT OUNDVIKLIGT (?)

HISTORISK TILLBAKABLICK

Golubac fästning

It was the fortress as permanent fortification that settled the city into permanence (Virilio & Lotringer, *Pure War*, 2008, p. 20)

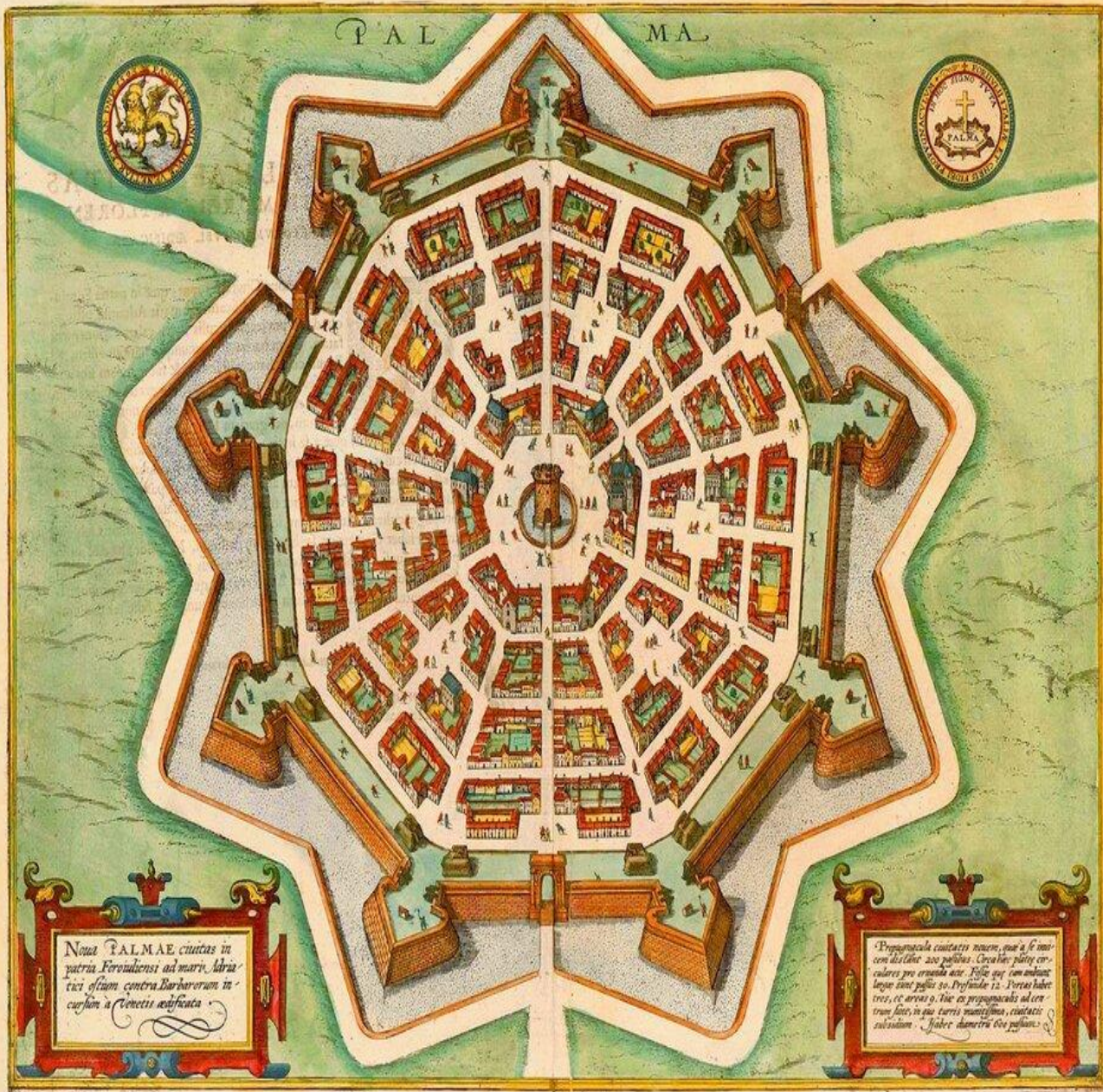

Bild hämtad från: European Space Agency

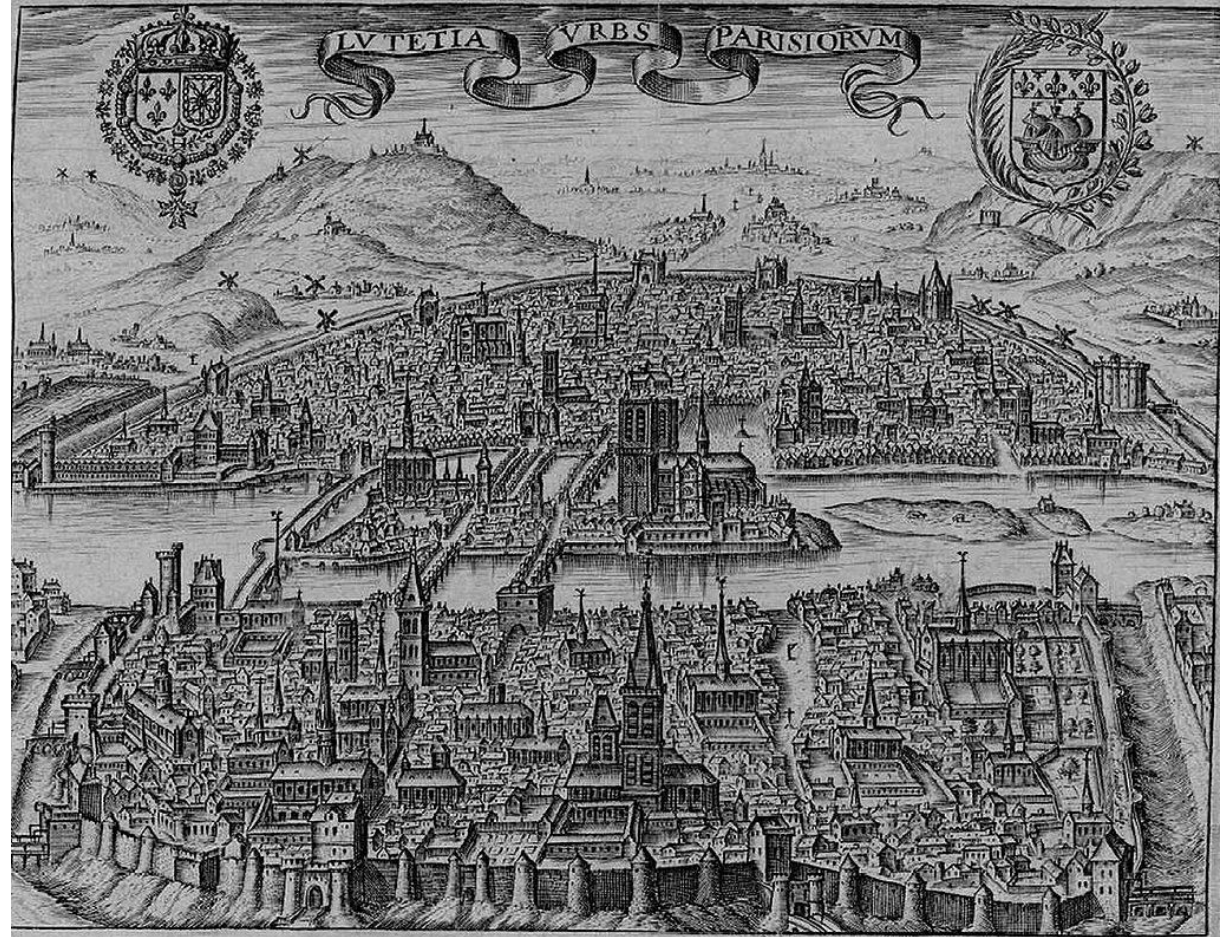

Bild hämtad från: <https://www.parisunlocked.com/>

Bild hämtad från: <https://www.whitemad.pl/en/>

Bild hämtad från: <https://bldgblog.com/2008/12/nuclear-urbanism/>

Bild hämtad från: <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/bKa3ev/nya-betonglejon-vaktar-drottninggatan>

ETT FÖRÄNDRAT GLOBALT SÄKERHETSLÄGE

Det konventionella mellanstatliga kriget är tillbaka på den europeiska kontinenten

Städers roll och utsatthet i krig och konflikter har inte minskat, tvärtom

För många av dagens försvarsmakter är urban krigföring centralt

SCHNÖGGERBURG

Bilder: Privata

ETT NYTT TOTALFÖRSVAR

Frågan om hur vi samhällsplanerar i relation till hot om konventionellt krig återuppväcks

Brett spektrum av nya hot (cyber, informationsoperationer, infrastruktursabotage etc.)

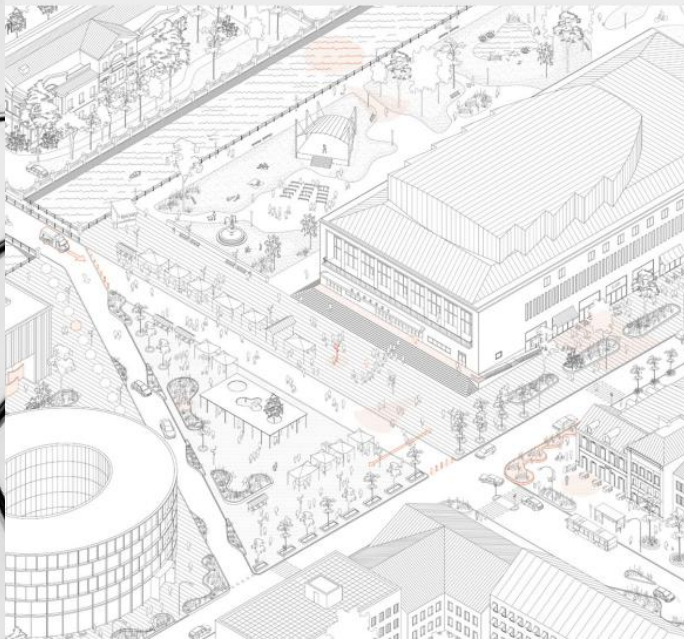
Den ömsesidiga relation mellan stad och krig som fenomen är fortsatt konstant

VÄGLEDNING

Inbyggd säkerhet

Skydd av offentliga miljöer

SAMHÄLLSPLANERING

Ett av Försvarsmaktens ansvarsområden är att vidmakthålla de områden och funktioner som är av riksintresse för totalförsvarets militära del genom att aktivt delta i samhällsutvecklingen.

MSB
Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

VÄGLEDNING

Totalförsvarets civila intressen i samhällsplaneringen

– med fokus på den fysiska planeringen
enligt plan- och bygglagen

**TACK FÖR ATT NI
HAR LYSSNAT!**

**Swedish
Defence
University**